
Студинская Г.Я.

СТРАТЕГИЧЕСКИЕ ПРИНЦИПЫ ИНТЕГРАЦИИ УКРАИНСКИХ БРЕНДОВ В МЕЖДУНАРОДНЫЙ РЫНОК В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ МИРОВОЙ ЭКОНОМИКИ

Глобализация мировой экономики диктует новые стандарты взаимоотношений, новые тенденции продвижения национальных брендов на международном рынке, что требует поиска оптимального пути дальнейшей интеграции украинской экономики в мировую. Определение стратегических принципов этой интеграции через глубокое понимание культурных традиций, точное знание законодательства каждого региона, анализ и использование опыта лучших мировых брендов обеспечит эффективность продвижения национальных брендов и их успех на международном рынке, что является весьма актуальным как для украинского бизнеса, так и для страны в целом.

Ключевые слова: международный рынок, глобализация, бренд, принципы интеграции.

Studinska G.

STRATEGIC PRINCIPLES OF INTEGRATION OF UKRAINIAN BRANDS IN THE INTERNATIONAL MARKET IN A GLOBALIZING WORLD ECONOMY

The globalization of the world economy dictates new standards for relationships, new trends promoting national brands in the international market, which requires finding the optimal way of further integration of Ukrainian economy in the world. Establishing strategic principles of integration through a deep understanding of cultural traditions, precise knowledge of the legislation of each region, analysis and use of experience of the world's best brands ensure the effectiveness of promoting national brands and their success in the international market, which is important both for Ukrainian businesses and for the country as whole.

Keywords: International market, globalization, brand, integration principles.

УДК 336.02

Тищенко В.М.

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

У статті проаналізовано податкову систему України та висвітлено основні напрямки її подальшого реформування в умовах трансформації вітчизняної економіки.

Ключові слова: податкова система, функції податків, податкова політика, загальнодержавні та місцеві податки.

Постановка проблеми. В умовах трансформації економіки податкова система може виступати ефективним засобом державного регулювання соціально-економічних процесів. Проте, сформована в Україні система оподаткування поки не відповідає реаліям української економіки і, тим самим, негативно впливає на підприємницьку та інноваційну діяльність, не стимулює інвестиційну активність. Зважаючи на це, проблема реформування податкової політики держави є достатньо актуальною і потребує подальших досліджень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові дослідження, присвячені проблемам оподаткування, висвітлені в працях Василика О.Д., Демиденко Л.М., Золотько І.А., Іванова Ю.Б., Коломієць Н.О., Крисоватого А.І., Мельника П.В., Олійника О.В., Опаріна В.М., Сідельникової Л.П., Соколовської А.М., Соскіна О.І., Тимченко О.М., Федосова В. М., Хілобок Ю.А., Юрія С.І., Юшка С.В. та інших.

Метою даної статті є аналіз діючої системи оподаткування в Україні, виявлення її недоліків і переваг та пошук шляхів подальшого реформування.

Виклад основного матеріалу. Податкова система України почала формуватися з прийняттям 25 червня 1991 року Закону «Про систему оподаткування» [1]. В її основу було покладено класичну схему, яка застосовувалась у країнах з розвинутою економікою. Проте, її запровадження в умовах перехідного періоду створило багато проблем для вітчизняних підприємств. Тому відразу виникла необхідність адаптації податкового законодавства до умов української економіки.

Розвиток податкової системи України відбувався шляхом формування широкої нормативно-правової бази з питань оподаткування. Так, зокрема, декілька разів вносились зміни до чинного Закону про оподаткування. Крім того, було прийнято ряд законодавчих актів, що стосувались особливостей справляння окремих податків.

Важливим етапом стало прийняття у грудні 2010 року Податкового Кодексу України [2]. У цьому документі були враховані всі надбання вітчизняної науки про оподаткування та податкової практики.

У Податковому Кодексі були задекларовані принципи, згідно з якими повинна формуватись податкова система України:

- загальність оподаткування;
- рівність усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації;
- невідворотність настання визначеної законом відповідальності у разі порушення податкового законодавства;
- презумпція правомірності рішень платника податку в разі, якщо норма закону припускає неоднозначне трактування прав та обов'язків платників податків або контролюючих органів, внаслідок чого є можливість прийняти рішення на користь як платника податків, так і контролюючого органу;
- фіскальна достатність;
- соціальна справедливість;
- економічність;
- нейтральність оподаткування;
- стабільність;
- рівномірність та зручність сплати;
- єдиний підхід до встановлення податків та зборів [2].

Проте, незважаючи на те, що сам факт прийняття Податкового Кодексу є дуже значимим, викладені в ньому принципи з моменту прийняття були порушені законодавцями, а запропоновані зміни не сприяли виконанню тих завдань, які перед ним ставились, а саме: вдосконаленню адміністрування податків, зниженню податкового навантаження для бізнесу, створення інвестиційного клімату в державі, зміцненню конкурентоздатності вітчизняної економіки тощо.

Серйозним недоліком податкової системи України була і залишається нестабільність податкового законодавства, оскільки до основного документу, яким є Податковий кодекс, постійно вносяться правки, які докорінно змінюють підходи до нарахування і стягнення окремих податків. Ще у 2007 році Бюджетним Кодексом України була передбачена норма про заборону на внесення змін до податкового законодавства пізніше, ніж за півроку до початку нового бюджетного періоду. Однак, саме ця норма вітчизняним законодавством часто ігнорується. А це, в свою чергу, є важливою перепорою на шляху розвитку вітчизняного підприємництва та значно зменшує можливості залучення зарубіжних інвестицій в українську економіку.

Інший недолік податкової системи пов'язаний із функціями, що їх виконують податки. Як відомо, до основних функцій податків належать: фіскальна, регулююча і соціальна. Сутність фіскальної полягає в тому, що податки забезпечують надходження коштів до бюджетів різних рівнів. Регулююча функція податків сприяє регулюванню галузевої та регіональної

структури економіки, інвестиційної активності, зовнішньоекономічних зв'язків тощо. Вона реалізується шляхом встановлення податкових пільг, диференційованого підходу до встановлення податкових ставок тощо. Сутність соціальної функції податків полягає у підтримуванні соціальної рівноваги шляхом зменшення розбіжності між доходами окремих соціальних груп населення.

Рівень досконалості податкових систем, а також ринкових відносин визначається, зокрема, тим, наскільки активно застосовуються вказані функції. Що стосується вітчизняної податкової системи, то слід зазначити, що для неї характерне фіскальне спрямування, а регулююча і соціальна функції недостатньо розвинуті.

Податкова система, що сформована в Україні, створена на основі вивчення податкових систем європейських країн із врахуванням європейського законодавства, проте вона має ряд недоліків. Незважаючи на численні намагання законодавців змінити податкову систему, вона до цього часу залишається занадто громіздкою, розрахунки окремих податків не виправдано ускладнені, окремі законодавчі норми недостатньо узгоджені, мають неоднозначне тлумачення, а інколи суперечать одна одній. За даними Світового банку та Міжнародної фінансової корпорації, Україна займає 181-е місце серед 183-х країн світу за рівнем простоти справляння податків [6].

В ході реформування вітчизняної системи оподаткування у 1998 році було запроваджено спеціальний режим оподаткування, який передбачає спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва, що сприяло розвитку дрібного та середнього бізнесу в Україні. Разом з тим, нечітке законодавче регулювання спрощеної системи створило умови для уникнення від оподаткування та використання суб'єктів малого підприємництва для мінімізації податкових зобов'язань підприємств, які знаходяться на загальній системі оподаткування.

Суттєвим недоліком податкової системи України є значне податкове навантаження на економіку і, як наслідок, значні обсяги тіньових оборотів. У ході вдосконалення системи оподаткування було здійснено ряд кроків стосовно зниження ставок найбільш значимих з фіскальної точки зору податків, зокрема, податку на прибуток підприємств, податку на додану вартість. Нині базова ставка податку на прибуток підприємств становить 18% [2], що відповідає рівню європейських країн.

Згідно із прийнятим нещодавно Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» [3] зменшено кількість податків з 22 до 11, ліквідовано деякі податки, витрати на адміністрування яких перевищували надходження від них. До загальнодержавних податків віднесено: податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб, податок на додану вартість, акцизний податок, екологічний податок, рентну плату та мито. До місцевих податків і зборів належать: податок на майно, єдиний податок, збір за місця для паркування транспортних засобів і туристичний збір.

Серед змін, що стосуються спрощеної системи оподаткування, слід виокремити зменшення кількості груп платників єдиного податку з шести до чотирьох, віднесення до окремої групи платників, що сплачують фіксований сільськогосподарський податок, збільшення обсягу доходу, що дозволяє працювати за спрощеною системою. Встановлено мораторій на перевірки суб'єктів, які мають доходи до 20 млн. грн. за попередній календарний рік. В 2015-2016 роках вони можуть здійснюватись лише з дозволу Кабінету Міністрів України, за заявкою суб'єкта господарювання, за рішенням суду або в межах кримінально-процесуального законодавства [3].

Нормативні документи щодо оподаткування, які приймаються останнім часом, фактично не сприяють покращенню умов для розвитку дрібного і середнього бізнесу, а також зменшенню податкового навантаження для фізичних осіб з низьким і середнім рівнем достатку, адже у них передбачено досягнення максимальної фіскальної ефективності податків та збільшення на цій основі доходів бюджетів. Це стосується, насамперед, податку на нерухомість, коли за однаковими ставками оподатковуються і майже не придатні для

проживання будинки, і розкішні замки олігархів. При цьому найважливішим фактором, що визначає суму податку, є площа житла, а його оціночна вартість зовсім не враховується.

Запровадження єдиної ставки податку на відсотки від банківських депозитів без встановлення певної мінімальної межі, з якої не сплачується податок, для власників невеликих вкладів викликає недовіру та відтік грошей з банківської системи, а це, в свою чергу, призводить до банкрутства банків, подорожчання банківських кредитів та зростання курсу вітчизняної валюти відносно інших валют.

З 1 січня 2015 року у разі перевищення трьох мінімальних зарплат, що становить 3 тис. 654 грн., оподатковуватимуться пенсії або щомісячне довічне грошове утримання, які платники податків отримують з Пенсійного фонду України чи з бюджету. Дана норма була запроваджена ще у липні 2014 року, проте до цього часу податок справлявся лише з пенсій, розмір яких перевищував 10 тис. грн. [3].

Серед нововведень, запроваджених останнім часом, збільшення з 17% до 20% ставки податку при прогресивному оподаткуванні доходів фізичних осіб, якщо база оподаткування в календарному місяці перевищує 10-кратний розмір мінімальної зарплати [3].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Податкова політика є важливим засобом мобілізації фінансових ресурсів, необхідних для фінансування державних витрат та впливу на соціально-економічні процеси в країні. Проте, реформи, які відбуваються в Україні у сфері оподаткування, незважаючи на певні позитивні зрушення, насамперед призводять до погіршення матеріального становища середнього класу, оскільки підхід до його оподаткування майже не відрізняється від підходу до оподаткування олігархічних груп.

Зрозуміло, що складна ситуація в країні вимагає збільшення податкових надходжень, але при вдосконаленні податкової системи необхідно змінити підхід при оподаткуванні різних соціальних груп і доходів, передбачити при цьому більшу диференціацію податкових ставок.

Необхідність реформування податкової системи України є невідкладним завданням. Воно повинно здійснюватись шляхом вдосконалення нормативно-правової бази, поетапного зниження податкового навантаження на платників, максимального спрощення процедури оподаткування, підвищення регулюючої функції податків, зменшення масштабів ухилення від сплати податків, створення дієвої та демократичної фіскальної служби для контролю за сплатою податків, та приведення податкової системи України у відповідність із стандартами ЄС.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про систему оподаткування» від 25.06.1991 № 1251-XII [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року N 2755-VI [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2011. – N 13-17. – Ст.112. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» від 28 грудня 2014 року N 71-VIII – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Коломієць Н.О. Проблеми та необхідність реформування податкової системи // Вісник Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького. – 2009. – №4. – С. 83-87.
5. Мельник П.В. Податкова політика України: стан, проблеми та перспективи : монографія / П.В. Мельник, Л.Л. Тарангул, З.С. Варналій. - К. : Вид-во «Знання України», 2008. – 675 с.
6. Соскін О.І. Трансформація податкової системи в контексті формування сучасної економічної моделі України // Економічний часопис-XXI. – 2010. – №3-4.
7. Хілобок Ю. А. Основні напрямки реформування сучасної податкової політики України // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2009р. – № 2(6). – С. 114-118.

Тищенко В.Н.

ПРИОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ НАЛОГОВОЙ ПОЛИТИКИ ГОСУДАРСТВА

В статье проанализирована налоговая система Украины и освещены основные направления ее дальнейшего реформирования в условиях трансформации отечественной экономики.

Ключевые слова: *налоговая система, функции налогов, налоговая политика, общегосударственные и местные налоги.*

Tyschenko V. M.

PRIORITY AREAS OF STATE TAX POLICY

The article analyses the tax system of Ukraine and highlights the main directions of its further reforming in terms of transformation of the national economy.

Keywords: *tax system, tax functions, tax policy, national and local taxes.*

УДК 658.5

Шкляр В.В.

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ АНТИКРИЗОВИХ ЗАХОДІВ ДЛЯ ТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

В статті проведено дослідження та сформовано систему антикризових заходів для транспортних підприємств, які розділено на сім груп відповідно до фаз життєвого циклу підприємства. Обґрунтовано доцільність використання запропонованої системи антикризових заходів, що спрощує процес та зменшує час прийняття управлінських рішень в кризових ситуаціях господарювання підприємств.

Ключові слова: *антикризові заходи, фази життєвого циклу підприємства, транспортні підприємства.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах переходу та адаптації до ринкової економіки функціонування підприємств все частіше супроводжується тенденцією зростання кількості підприємств, які перебувають у кризовому стані. Однією з основних причин такого стану є недосконалість антикризового менеджменту та відсутність науково-обґрунтованих рекомендацій щодо забезпечення його розвитку, в результаті чого підприємство втрачає спроможність збереження виробничого апарату та ресурсного потенціалу, не запобігає втраті капіталу, платоспроможності та появі банкрутству.

В наукових працях, спрямованих на дослідження розвитку та впровадження антикризового менеджменту в діяльність підприємства чітко не відокремлюються антикризові заходи, які складають його основу. Це ускладнює процес прийняття рішень, оскільки в умовах кризи час на розробку та тестування антикризових заходів відсутній. Тому для ефективного попередження та подолання кризових явищ підприємству необхідно мати розроблений та перевірений перелік антикризових заходів, які при перших ознаках нестабільності ліквідують кризові прояви.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В економічній літературі [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8] на сучасному етапі розвитку науковці значну увагу присвячують проблематиці застосування антикризових заходів, які б без значних витрат на їх реалізацію приносили відчутний результат в подоланні кризових явищ і ситуацій, які з'являються або настали. Бочарова Н.А., Верьовка Р.С [1] свої дослідження спрямовують на формування моделі антикризових заходів для автотранспортних підприємств, Токмакова І.В. [8] розглядає антикризові заходи на підприємствах залізничного транспорту, Добровольська О.В., Лисовська А.М. [2] досліджують сутність та етапи здійснення антикризових заходів, Полінкевич О.М. [5] пропонує шляхи управління розвитком підприємства в умовах фінансової кризи тощо.

Невирішена частина проблеми. У зв'язку зі швидкою зміною впливу факторів нестійкого зовнішнього і внутрішнього середовища на діяльність транспортних підприємств необхідним постає завдання формування системи антикризових заходів, яка надавала б чітку